

Petrologie G3021

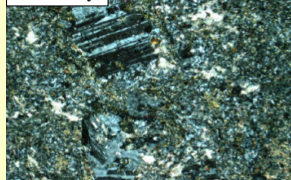
4bI. Přehled metamorfovaných hornin

I.b. Regionálně metamorfované křemen-živcové horniny

- **podstatné jméno**
  - metaryolit
  - metadacit
  - metatrachyt
  - metatuf
  - metagranit
  - metagranodiorit
  - metasyenit
  - metatonalit
- **přídavné jméno**
  - sericitický
  - chloritický
  - kvarcitický
- **definice**
  - Hornina si zachovala relikty původních vulkanických staveb protolitu (často deformované vyrostlice živců nebo křemene).
  - Minerální asociace je částečně nahrazena metamorfními minerály typickými pro nejnižší stupně metamorfózy (sericit, albit, zeolity, chlorit, minerály epidotové skupiny, aktinolit).

metatrachyt

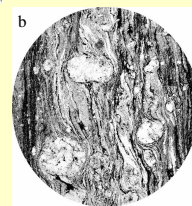
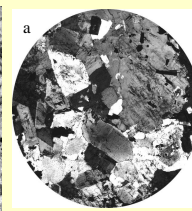
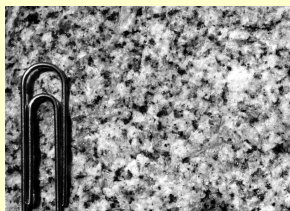
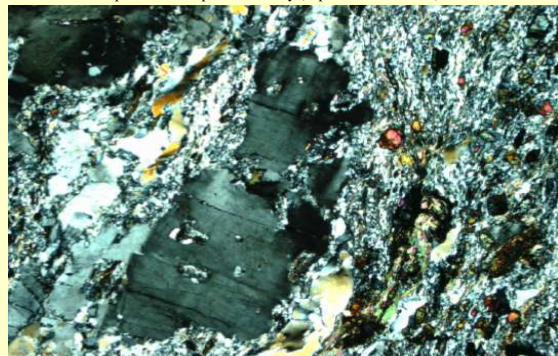

metagranit

Metagranit (metagranodiorit, metasyenit apod.)

- metagranitoidy si zachovávají některé znaky původní nemetamorfované horniny (vyrostlice)
- mění se stavby - usměrnění původních minerálů
- mění se složení při zachování původní stavby (např. albitizace živců).

(a) granit a (b) metagranit postižený výraznou mylonitizací

Amp-Bt metatonalit – Z38 (zábrěžské krystalinikum)

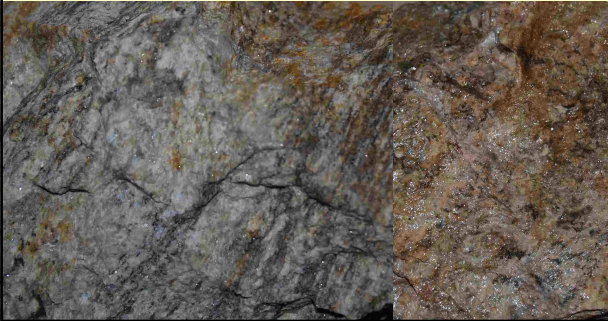

Amp-Bt metatonalit – (Mongolsko)

Ortorula

- většinou plošně paralelní (plástevnatá, okatá) až nevýrazně plošně paralelní
- granoblastická až lepidogranoblastická
- drobně až středně zrnitá
- převládají křemen, živce, slídy

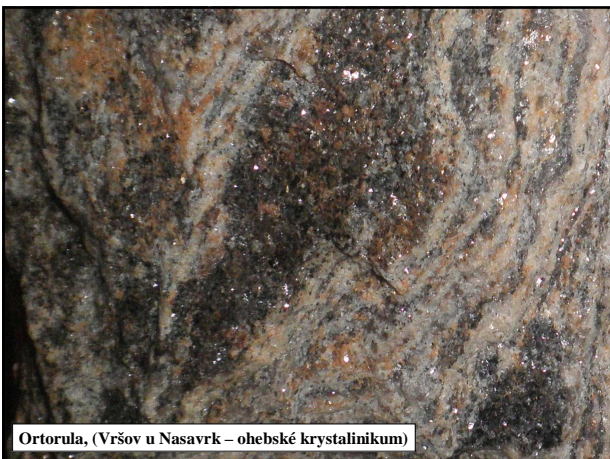

kontakt ortorula a migmatitů, svratecké k.

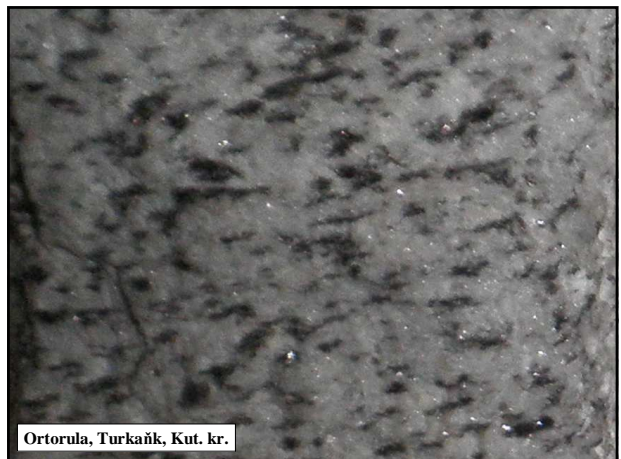
podstatné jméno	přídavné jméno	přívlastek	definice
ortorula	<ul style="list-style-type: none"> ➤ muskovitická ➤ muskovit-biotitická ➤ okatá ➤ tonalitická ➤ plagioklasová ➤ amfibolická ➤ turmalinická ➤ granátická ➤ perlová ➤ stěbelnatá	<ul style="list-style-type: none"> ➤ s granátem ➤ s turmalínem ➤ s amfibolem	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Světle zbarvené, středně zrnité horniny s převážně magmatickým protolitem (metagranitoidy). ▪ Horniny většinou bez výrazné foliace) struktura je porfyroblastická nebo homeoblastická s granoblastickou až lepidogranoblastickou základní tkání, s nízkým obsahem tmavých minerálů (obsah by neměl překročit 20 mod. %). ▪ Hornina se skládá hlavně z křemene, plagioklasu a draselného živce (u ortorul vzniklých metamorfózou tonalitů může Kfs chybět), kromě slíd bývá často přítomen turmalín, granát nebo amfibol.
❖ V některých případech mohl být protolitem i sediment (arkozy).			
❖ V názvu horniny se může zvýraznit i stavební znak: perlová ortorula (porfyroblasty nebo porfyroklasty živců), stěbelnatá ortorula (lineárně protažená zrna nebo agregáty zrn), někdy se před název předfazuje regionální označení např. bitešská ortorula.			

Ortorula (moravikum)

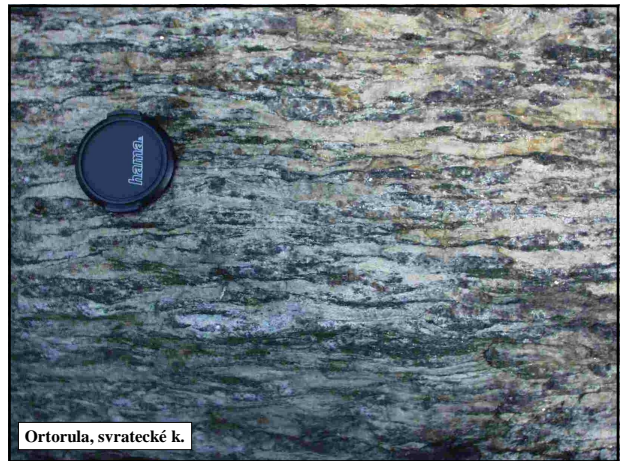
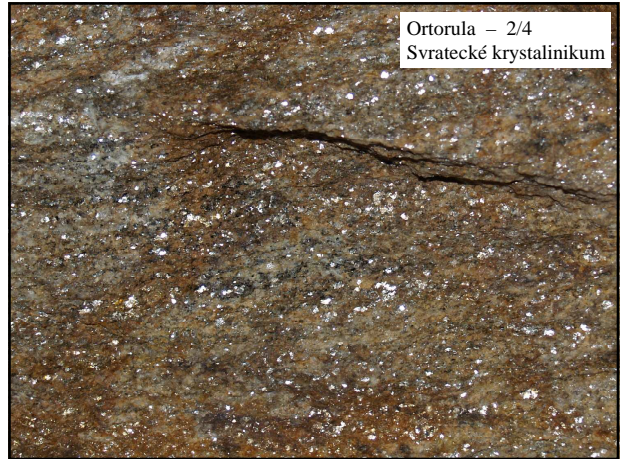
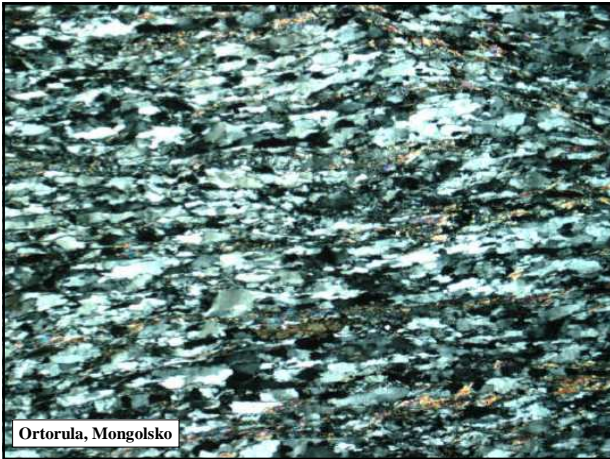

Ortorula, (Vršov u Nasavrku – ohebské krystalinikum)

Ortorula, Turkaň, Kut. kr.

- **podstatné jméno**
  - leptynit
- **přívlastek**
  - s biotitem
  - s granátem
  - s turmalínem
- **definice**
  - Jemnozrná hornina světlé barvy složená hlavně z křemene a živců.
  - Někdy přistupují také klinopyroxen, epidot, granát, biotit, muskovit či amfibol.
  - Často vystupuje spolu s amfiboly jako páskovaná sekvence tzv. leptyno-amfibolitový komplex.

Granulit

- textura: všesměrná až nevýrazně plošně paralelní
- struktura: granoblastická, charakteristickým rysem jsou do roviny břidličnatosti zploštělá zrna křemene
- zrnitost: jemně až středně zrnitá

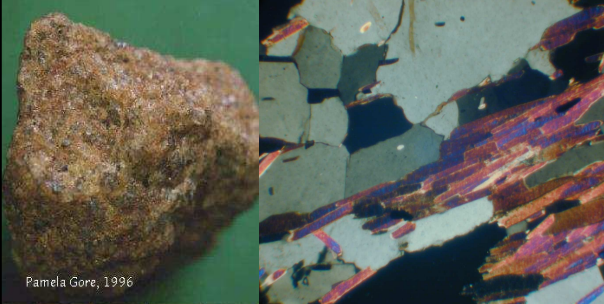
<ul style="list-style-type: none"> • podstatné jméno ➢ granulit 	<ul style="list-style-type: none"> • přídavné jméno ➢ felzický ➢ leukokratický 	<ul style="list-style-type: none"> • přívlastek ➢ s biotitem ➢ s kyanitem ➢ se sillimanitem ➢ s pyroxenem 	<ul style="list-style-type: none"> • definice ▪ Světla drobně až středně zrnitá hornina bez patrné foliace s převážně porfyroblastickou stavbou. ▪ Základní tkáň je granoblastická, v případě retrográdního postžení může obsahovat pásy s biotitem a pak může být základní tkáň až granolepidoblastická. ▪ Minerální asociace tzv. světlých granulitů je draselný živec + plagioklas + křemen ± granát ± kyanit ▪ Pokud je minerální asociace granulitové facie výrazně pletišťena slabší metamorfózou můžeme použít termín retrográdní granulit nebo granulitová rula. ▪ Felzické granulity obsahují méně než 30 mod. % tmavých minerálů (zejména pyroxenu).
--	--	---	---

Retrográdní granulit, poličské k.

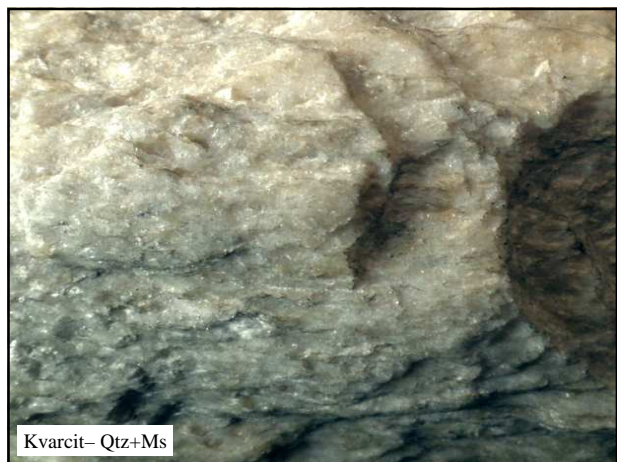

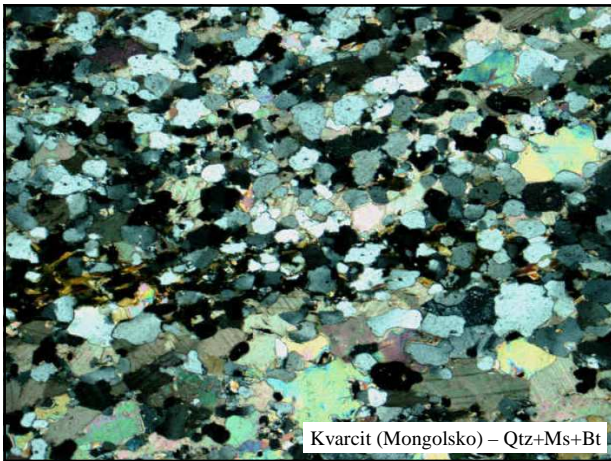
Metakvarcit

- textura: všesměrná nebo plošně paralelní
- struktura: granoblastická
- u plošně paralelních variet jsou na plochách foliace většinou soustředěny slidy a foliační plochy jsou proto lesklé

Pamela Gore, 1996

podstatné jméno	přídavné jméno	přívlastek	definice
<ul style="list-style-type: none"> ➤ kvarcit 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ sericitický ➤ chlorit-sericitický ➤ biotit-sericitický ➤ biotitický ➤ grafitický ➤ muskovitický ➤ živcový 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ s magnetitem ➤ s pyroxenem ➤ s granátem ➤ s živci ➤ s plagioklasem ➤ se sillimanitem ➤ s kyanitem ➤ s grafitem ➤ s turmalínem ➤ s amfibolem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ drobně až středně zrnitá hornina ▪ nevýrazná nebo výrazná foliace ▪ granoblastická až lepidogranoblastická stavba tvořená z více než 75 % křemenem.

Kvarcit (Mongolsko): Qtz+Grt+Bt

Kvarcit (Mongolsko)

Literatura

- Dudek, A. - Fediuk F. - Palivcová M. (1962): Petrografické tabulky
- Hejtman, B. (1962): Petrografie metamorfovaných hornin
- Konopásek, J. - Štípská P. - Klápková H. - Schulmann K. (1998): Metamorfní petrologie
- Naprostá většina obrazového materiálu pochází z celé řady internetových stránek věnujících se metamorfní petrologii